



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

בפני כב' השופט עידו כפכפי

תובעים

1. שירה טדגי
 2. אבירם מאיר טדגי
- ע"י ב"כ עו"ד דניאל ישראלי

נגד

נתבעת

מיכל פרוכט
ע"י ב"כ עו"ד מנחם צוקר

פסק דין

1. האם התובעים זכאים לפיצוי לפי סעיף 7א לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה- 1965 (להלן: החוק), בגין פרסום בו ייחסה להם הנתבעת כי התקבלו למושב בדרכים לא מקובלות. הפרסום נערך על רקע מחלוקת בין תושבי ההרחבה לתושבי המושב הותיקים בנוגע לתשלום מיסים מקומיים.

רקע עובדתי וטענות הצדדים

2. התובעים, תושבי שכונת ההרחבה של מושב מסלול, התקבלו למושב בסוף שנת 2004. הנתבעת הינה תושבת מושב ותיקה, "בת ממשיכה" במשק אימה ואביה שהנו יו"ר ועד המושב. בתקופת הפרסום הנדון הייתה זהות ועדים בין ועד האגודה השיתופית החקלאית לבין הועד המקומי (מוניציפאלי) של המושב.

הרקע לפרסום מושא תובענה זו, הנו סכסוך אשר פרץ במושב בין תושבי ההרחבה לתושבים הותיקים סביב סוגיית תשלומי המיסים המקומיים. התובעים שלחו מכתב הממוען לתושבי המושב הותיקים, בו הביעו ביקורת ואף תרעומת על כך שאין לתושבי שכונת ההרחבה יכולת להשפיע על ההחלטות המתקבלות בנוגע לשימוש בכספי המיסים המקומיים.

בתגובה להודעה זו, שלחה הנתבעת בתאריך 29.06.11 הודעת דואר אלקטרוני, בתפוצת חברי המושב, במסגרתה טענה כי התובעים הם: "זוג שהתקבל למושב בדרכים לא מקובלות, לא עבר גרפולוג כמו כולם (התקבל למושב על סמך קשרים עם אחד מחברי ועדת הקבלה לשעבר...)".

בהמשך כתבה הנתבעת בהודעה כי הנתבעים: "חיים על חשבון הותיקים..."



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

- 3 בגין האמירות הללו מייחסים התובעים לנתבעת פרסום לשון הרע כמשמעותו בסעיף 1
4 לחוק.
4
3. 11 לטענת התובעים, מדובר בטענות חסרות בסיס עובדתי, המכפישות את שמם בפני חברי
12 המושב. נטען כי התובעים נשלחו על ידי ועדת הקבלה של המושב לבדיקת גרפולוג ועברו את
13 הבדיקה בהתאם לדרישות הועדה. לאחר הבדיקה, עמדו התובעים בפני הועדה והתקבלו
14 למושב בהתאם לנהלים הרגילים. התובעים טענו בנוסף כי פנו אל הנתבעת באמצעות אביה
15 ואחיה ודרשו כי תפרסם הודעת התנצלות מטעמה אולם הנתבעת התעלמה מפניותיהם.
16 מכתב נוסף שנשלח לנתבעת ובו נדרשה התנצלותה הפומבית, נענה בטענה כי הנתבעת
17 הסתמכה בדבריה על דיווח שניתן לאביה, יו"ר הועד.
12
- 15 התובעים טענו כי נגרם להם נזק בגין הפרסום. התביעה הוגשה לפיצוי ללא הוכחת נזק מכח
16 סעיף 7א(ב) לחוק. התובעים טענו בנוסף כי הנתבעת פעלה בזדון בפרסום הדברים המהווים
17 לשון הרע ועל כן יש לחייבה בכפל פיצוי, והתביעה הועמדה על סך של 100,000 ₪.
16
- 21 4. מנגד טוענת הנתבעת כי מדובר בדברים שנכתבו על רקע ויכוח המתנהל במושב סביב סוגיית
22 השתתפות דיירי שכונת ההרחבה של המושב בהוצאות תחזוקת המבנים והשירותים
23 הציבוריים וכי הפרסום נועד לבקר את עמדת התובעים בנוגע לעניין ציבורי הקשור בתשלום
24 המס המקומי במושב. לטענת הנתבעת, הדברים שנכתבו הינם מידתיים וסבירים, הולמים
25 את הזכות לחופש הביטוי ואינם חורגים מגבולות ויכוח לגיטימי בנושא העומד לדיון.
22
- 30 הנתבעת טענה בנוסף כי הפרסום נשוא התובענה לפיו - "בני הזוג חיים במושב על חשבונם
31 של ותיקי המושב", הנו הבעת דיעה ובלשון הציורית מדובר באמת, מאחר והדברים נאמרו
32 בנוגע להתנגדותם של התובעים להשתתף בהוצאה ציבורית על אף שהם נהנים משירותים
33 ציבוריים הניתנים לכל חברי המושב. לדברי הנתבעת, מדובר במטאפורה שאין לפרשה לפי
34 המשמעות המילולית אלא כביטוי ספרותי המיועד להעצים את המסר. בנוסף, הדברים
35 אינם עולים במשקלם על "זוטי דברים" או "דברים של מה בכך" כמשמעותם בפקודת
36 הנזיקין. הוסיפה הנתבעת וטענה כי הביקורת על התנהלות התובעים מוצדקת מבחינת
37 חברתית ומוסרית ונשענת על עילת "עשיית עושר ולא במשפט" מצד התובעים.
31
- 36 5. ביחס לנוהל קבלתם של התובעים למושב, הנתבעת טענה כי הדברים שנכתבו חוסים בהגנת
37 "אמת בפרסום" ונסמכים על מכתב גרפולוגי לפיו התובעים לא עמדו בבדיקה גרפולוגית
38 וכן על עובדות נוספות הידועות לנתבעת. בסיכומים נטען כי אם לא היו הדברים אמת
39 לאמיתיה היו בגדר "אמת לשעתה". נטען כי על סמך הידוע לנתבעת, ניתן היה להסיק כי
40 התובעים התקבלו למושב "על סמך קשרים" ועל כן, גם המילים הללו חוסות תחת הגנת



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

"אמת בפרסום", או הבעת דעה המוגנת בסעיף 15(6) לחוק. לחילופין נטען כי הדברים אינם מהווים לשון הרע, אלא הינם פרט לוואי שאינו שולל את הגנת אמת דיברתי, מאחר ומדובר ב"זוטי דברים" ובדברים של "מה בכך".

בנוסף נטען כי נוכח הפרסום הפוגעני של התובעים כלפי אביה של הנתבעת, יו"ר הועד, קמות לה הגנות נוכח חובה מוסרית וחברתית לפרסם (סעיף 15(2) לחוק) וניתן לראות בפרסום משום גינוי ללשון הרע שפורסמה קודם לכן (סעיף 15 (10) לחוק).

דיון והכרעה

6. מאחר ואין מחלוקת כי נעשה פרסום, יש לבחון תחילה האם הביטויים מהווים לשון הרע על פי הגדרה שבסעיף 1 לחוק. אפתח בבחינת המשפט השני, המייחס לנתבעת פרסום לשון הרע בטענתה כי התובעים "חיים על חשבון הותיקים ואנשי המשקים..." "לטענת התובעים, מדובר בדברים מזלזלים ופוגעניים המכפישים את שמם.

לטענת הנתבעת, מאחר והתובעים לא שילמו את המיסים המקומיים, הרי שניתן לייחס להם כי חיים הם על חשבון האחרים במושב. הנתבעת טענה בנוסף כי מדובר ב"מטאפורה" שנועדה להגביר את עוצמת המסר וכי הביטוי הינו בגדר "זוטי דברים" או "דברים של מה בכך".

כדי לקבוע אם ביטוי הינו בגדר לשון הרע יש לחלץ את פרשנותו הסבירה ולבחון האם מדובר בביטוי הגורם להשפלת אדם בעיני האדם הסביר. יש לבחון את הביטוי תוך שימת לב למכלול הפרסום ואופן פרסומו של הביטוי שבמחלוקת. לעניין זה נקבע בע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג(2) 333, 337 (1989) כי אין חשיבות לשאלה מה הייתה כוונתו של המפרסם וכיצד הבין את הדברים מי שקראם. המבחן הקובע הינו, מה המשמעות שקורא סביר היה מייחס למילים.

ובע"א 751/10 פלוני נ' אילנה דיין אורבך ואח', (08.02.12), פסקה 83 לפסק דינו של כב' השופט א' ריבלין (להלן: עניין אילנה דיין):

"בבחינת קיומה של לשון הרע יתחשב בית המשפט בדרך שבה נתפס הפרסום בעיני האדם הסביר. זהו מבחן אובייקטיבי, המעמיד עצמו על האופן שבו האדם הרגיל היה מבין את הפרסום, ובענייננו – בדרך שבה היה הצופה הסביר מבין אותו ... על כן, לא הכוונה שמאחורי הפרסום היא שתצביע על קיומה של לשון הרע, אלא המסר עימו היא מותירה את הצופה. הכוונה יכול שתשפיע על הבחינות האחרות המתבקשות בחוק אך לא על שאלת עצם קיומה של לשון הרע."



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

מכתבה של הנתבעת עוסק בביקורת על התובעים כמי שהובילו, בעצת יועצים משפטיים מקורבים, את תושבי ההרחבה להמנע מתשלום מיסים שהליך אישורם החוקי טרם הוסדר. על רקע מחלוקת זו נטען כי התובעים חיים על חשבון אחרים. בהקשר הויכוח הציבורי אליו הכניסו עצמם התובעים, עליהם לגלות רמת סיבולת גבוהה יותר בכל הנוגע לשמם הטוב ויש לתת משקל רב יותר במסגרת ויכוח מעין זה, לחופש הביטוי. לפיכך אמירה זו אינה בגדר לשון הרע כפי שנקבע בסעיף 1 לחוק.

7. עם זאת, אף אם תתקבל את הטענה כי מדובר בדברים מבזים ופוגעים, ניתן לקבוע כי הם חוסים בהגנת סעיף 15(4) לחוק, כהבעת דעה על מעשיהם ודעותיהם של התובעים בעניין הציבורי של תשלום המיסים. אין חולק (למרות שהעניין לא הוזכר בכתב התביעה) כי הרקע להודעה ששלחה הנתבעת, היה ויכוח שהתנהל במושב סביב סוגיית תשלומי המיסים המקומיים. כאמור לעיל, קודם לפרסום ההודעה מטעם הנתבעת, שלחו התובעים הודעת דוא"ל מטעמם במסגרתה העבירו ביקורת על ועד המושב בשל כך שלא ניתנה להם אפשרות להשפיע על ההחלטות המתקבלות בוועד בנוגע לאופי השימוש בכספי המיסים.

מהאמור בהודעת התובעים משתמע כי הם מסרבים ליטול חלק בתשלום המיסים: "... אתם מצפים שאשא בנטל ההוצאות... אני לא נולדתי אתמול וסיפורי המעשיות בנוגע למתרחש עושים להם כנפיים ברחבי המושב... אני אהיה מוכנה לשלם כל סכום ובתנאי... שאוכל להיות חלק ממה שנעשה בכסף שלי..."

התובעים לא טענו נגד הדברים הנוספים שפורסמו בהודעה לפיהם הם "זוג שהיה בין היחידים שהתנגד לשלם את המיסים". סביר כי הדברים היו נכללים בתביעה, אילו היו חסרי יסוד. לטענת התובעים, המיסים המקומיים שולמו על ידם, אולם מעבר לכך לא הועלו טענות כלשהן נגד הנטען בתצהיר הנתבעת לפיו הם הובילו בקרב תושבי שכונת ההרחבה מהלך שנועד לשכנע את התושבים להימנע מתשלומי המיסים מאחר וגילו ליקוי בנוהל אישור התקציב המשמש לחיוב תושבי המושב.

על רקע האמור לעיל, ניתן לפרש את הדברים "חיים על חשבון הותיקים" כתיאור התובעים כמי שמסרבים לשלם את תשלומי המיסים ומדובר בהבעת דיעה, בביקורת לגיטימית, על הגישה בה נקטו התובעים, גם אם בסופו של יום שילמו התובעים את המיסים.



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

8. שונים הם פני הדברים ביחס למשפט הראשון: "זוג שהתקבל למושב בדרכים לא מקובלות, לא עבר גרפולוג כמו כולם (התקבל למושב על סמך קשרים עם אחד מחברי ועדת הקבלה לשעבר..."

במסגרת הסיכומים טענו התובעים כי הנתבעת בפרסומה, "השפילה, הכפירה וביזתה אותם ופגעה בהם פגיעה ניכרת וקשה בכבודם ובשם הטוב..." מנגד טענה הנתבעת כי הדברים אינם יכולים להתפרש באופן פוגעני וכי הפרסום אינו חורג מפרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

בחינת הפרסום, צריכה להיעשות לא רק על פי מילותיו אלא אף לפי הקשר הדברים והנסיבות בהן נאמרו. ההודעה נשלחה בתפוצת חברי המושב, אשר הנו מקום קטן בעיקרו שבו כמעט "כולם מכירים את כולם" ומטבע הדברים שלא דומה פרסום דברים שליליים על אדם בעיר גדולה לפרסום אותם דברים ממש בסביבה קטנה. הפרסום מייחס לתובעים תכונות שליליות של עקיפת דרכי הקבלה הרגילות, בדרכים לא מקובלות ועל סמך קשרים. יש בפרסום כדי לבזות את התובעים ו/או להשפילם ועל כן, הפרסום עונה על הגדרת לשון הרע בחוק.

גם אם לא ייבחרו תושבי המושב וההרחבה כקבוצת הייחוס לבחינת השאלה אם מדובר בלשון הרע, טענה כי אדם התקבל למושב "בדרכים לא מקובלות" ללא בדיקה גרפולוגית הנדרשת מכל מועמד, מייחסת לו, לפי פרשנות סבירה ואובייקטיבית, פגם מוסרי בהתנהגותו. אופן פרסום שורות אלו במכתב, בפתיח ובהדגשה, נועדו לשלול את הלגיטימיות של התובעים כמי שיש לו זכות לבקר את אופן גביית המיסים. האמירה כוללת טענות עובדתיות לפיהן לא עברו התובעים הליך קבלה רגיל, ומהקשר ואופן הפרסום, מהווים הדברים פרסום לשון הרע.

הגנות הנתבעת

9. בכתב ההגנה טענה הנתבעת כי הדברים שפורסמו על ידה הינם האמת לאמיתה. בהמשך, הציגה הנתבעת גרסה שונה במעט. בהודעה שנשלחה לבית המשפט בתאריך 23.12.13 הודיעה הנתבעת כי היא מוכנה לקבל בדיעבד את טענת התובעים כי הם אכן עברו מבדק גרפולוגי, דבר שלא היה ידוע לה במועד הפרסום. למרות הודעה זו, טענה בסיכומיה כי הוכח שהאמירה נכונה.

נטען כי אין לראות בפרסום משום לשון הרע ומכל מקום, יש לראות בו משום אמת לשעתה. ב"כ הנתבעת נסמך על עניין אילנה דיין בו נקבע כי "על מנת שיזכה לחסות תחת כנפיה של הגנת האמת על המפרסם להראות איפוא, כי הפרסום היה אמת כפי שהייתה ידועה בעת הפרסום. אין הוא נדרש להציג אמת שמתגלית בדיעבד."



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

האם מדובר ב"אמת לשעתה"?

שאלת היקף הגנת אמיתות הדברים היא מורכבת ויכול ותוכרע בדיון הנוסף התלוי ועומד בעניין אילה דיין (דנ"א 2121/12). לטענת הנתבעת, יש לראות בפרסום המשפט "זוג שהתקבל למושב בדרכים לא מקובלות, לא עבר גרפולוג כמו כולם..." "משום" אמת לשעתה" בגין מספר טעמים:

- שמעה את הגב' נווה (חברת ועדת הקבלה של המושב) משוחחת עם אביה ואומרת לו כי לאור היכרותה עם משפחתה של התובעת, אין צורך בשליחתה לבדיקת גרפולוג, אלא את התובע בלבד.
- העובדה כי עד היום לא נמצאו חוות הדעת הגרפולוגיות של התובעים.
- לא מתקבל על הדעת שהבדיקה התקיימה ב- 10.12.04 (כפי שטוענים התובעים) וכבר לאחר 4 ימים, ביום 14.12.04, התקבלה חוות הדעת.

ביחס לדברים ששמעה הנתבעת, לטענתה, מפי הגב' נווה, לפי גרסתה, ניתן לקבוע שעובר לפרסום היה ידוע לה כי, לכל הפחות, בעניין התובע 2 לא הייתה כוונה לוותר על בדיקה גרפולוגית ועל כן, לא יכולה לעמוד לנתבעת הגנת אמת בפרסום ביחס לתובע. לא ניתן לקבוע על סמך הדברים שטוענת הנתבעת כי שמעה מפי הגב' נווה, כי היו בפניה עובדות התומכות בטענה כי התובעים לא עברו בדיקה גרפולוגית.

בעניין אילנה דיין נקבע כי הכתבה שיקפה אמת לשעתה, מאחר והייתה זו האמת שהייתה ידועה אף לרשויות החקירה והתביעה. מדובר בקביעה ביחס לגוף תקשורת אשר ערך בדיקות סבירות לגילוי האמת ונקבע כי אין לשלול ממנו את ההגנה מקום בו האמת המוחלטת מתגלית מאוחר יותר כשונה. הנתבעת, כפי שיפורט להלן, לא טרחה כלל לבדוק את אמיתות טענותיה ואינה זכאית להשען את מבחן זה. במקרה דנן, בהנחה והדברים נאמרו ע"י הגב' נווה, ניתן לומר כי האמת לשעתה הייתה שהגב' נווה לא ראתה צורך לשלוח את התובעת לבדיקה גרפולוגית.

ביחס לטענת "אמת לשעתה" נקבע כי הגנת "אמת בפרסום" משתרעת גם על מסקנה סבירה בשעתה המוסקת מעובדות נכונות. נקבע כי: "מסקנה המוסקת על בסיס עובדות היא בגדר דעה, אשר מטבעה עשויה להיות שנויה במחלוקת, וזאת אף בהתעלם מכך שבזמן אמירתה לא ידועות כל העובדות... כל עוד המפרסם מצטט עובדות נכונות, ומבסס עליהן דעה סבירה (על פי מבחן אובייקטיבי, בשים לב למידע הידוע באותה עת), זכאי הוא ליהנות מההגנה של "אמת הפרסום". ודוק, לא כל עובדה תצדיק



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

באופן סביר (כעניין אובייקטיבי) מסקנה מסוימת. " (ת"א (מחוזי מרכז) 5699-11-10
עופר מנירב נ' אייל ויובל ארד תקשורת ואח' 19.02.14, פסקה 27).

10. אני סבור כי הדברים ששמעה הנתבעת מפי הגב' נווה, אינם מצדיקים הסקת המסקנה כי
התובעים לא עברו בדיקה גרפולוגית. מעבר לנדרש, לא מצאתי מקום לתת אמון בגרסת
הנתבעת ואביה בנוגע לשיחה עם גב' נווה ולפיכך, הנתבעת לא הוכיחה שהדברים אכן נאמרו
על ידה. בעדותה מסרה הגב' נווה כי כל המועמדים נדרשו לעבור בדיקה גרפולוגית, למעט
מועמדים שעל סמך נתונייהם, נמצאו בלתי מתאימים להתקבל למושב. במענה לשאלה, האם
היו מקרים בהם, על סמך הכרות עם המועמד, החליטה הועדה שאין צורך בבדיקה
גרפולוגית, השיבה העדה כי לא היו מקרים כאלה.

יצוין, כי הגב' נווה לא נשאלה בחקירתה, האם אמרה את הדברים הנטענים בפני אביה של
הנתבעת, אם לאו והאם באותה עת סברה כי אין צורך לשלוח את התובעת לבדיקה
גרפולוגית. מאחר וגרסה עובדתית זו נטענה לאחר תצהירה של גב' נווה, המנעות מלעמת
אותה עם גרסת הנתבעים מפחיתה עד מאוד את המשקל שניתן לייחס לטענותם.

בנוסף, מן הראיות עולה כי למרות שאולי עלתה הצעה שלא לשלוח את התובעת לבדיקה
גרפולוגית, בפועל הוגשו לוועדה חוות דעת גרפולוגיות בעניינם של שני התובעים. הדבר עולה
מתצהירה של הגב' נווה, בו מסרה כי חוות הדעת בעניינם של התובעים הוגשה לוועדה וכי על
סמך חוות הדעת של הגרפולוגית אורה כבירי ועל סמך התרשמות הוועדה מבני הזוג, נמצאו
הם מתאימים להתקבל למושב. יוער כי נוכח עדותה וגם מטעמים טכניים ויתרו התובעים
על חברים נוספים מועדת הקבלה שהגישו תצהיר דומה לתצהירה של גב' נווה.

11. התובעים העידו כי שלחו לגב' כבירי תשלום עבור שתי חוות דעת ושני מכתבים כתובים
בכתב ידם וצירפו קבלה ע"ס 702 ₪ מיום 12.2.04 שניתנה ע"י אורה כבירי עבור "משפחת
טדגי, חוות דעת גרפולוגיות – קבלה למושב מסלול" (נספח ב' לכתב התביעה). מסמכים אלו
ועדותם מחזקות את גרסת התובעים לפיה עברו את הבדיקה הנדרשת.

לא מצאתי כי העובדה שלא עלה בידם לאתר את חוות הדעת עצמה, תומכת בגרסת הנתבעת
או במסקנתה. הנתבעת צירפה לכתב הגנתה מכתב מאת הגרפולוגית אורה כבירי מיום
23.01.12 (נספח א' לכתב ההגנה), בו היא טוענת כי לא מצאה במחשב זכר לחוות דעת על
הזוג טדגי. מנגד, הגישו התובעים מכתב נוסף של הגרפולוגית, מיום 17.07.12 (במ/1) בו היא
מבהירה כי מצאה בפנקס החשבוניות שלה חשבונית מיום 12.12.04 ע"ס 702 ₪ עבור שתי
חו"ד למשפחת טדגי. בנוסף ציינה כי אינה נוהגת לשמור חוות דעת מלפני כשמונה שנים
ויתכן שזו הסיבה בגינה לא נמצאו חוות הדעת בעניינם של התובעים. מחמת מצבה הרפואי



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

לא נחקרה גב' כבירי ואין לתת משקל למכתבה מיום 23.1.12 הממוען למיטל מועד מושב
מסלול. לא ברור מי פנה לגב' כבירי לקבל הבהרותיה ומה ביקש כי תציין במכתבה.
עדות אבי הנתבעת, מר ישראל עמרמי, לפיה שמע מפי הגרפולוגית שהתובעים "שילמו אבל
לא באו לגרפולוג" (עמ' 17, שורה 5) איננה נתמכת באמור במכתבים שכתבה הגב' כבירי.
כמו כן הדברים לא נטענו בתצהירו ולא מצאתי לייחס להם כל משקל.
על רקע הדברים האמורים, איני סבור כי העובדה שחוות הדעת לא נמצאו, מהווה אסמכתא
לכך שלא נערכו מעולם. מסקנה זו נתמכת בעדותה של הגב' נווה, לפיה יתכן שלא כל חוות
הדעת הגרפולוגיות הועברו לוועד ההנהלה של האגודה. "יכול להיות שבאיזה שהוא שלב
שהחלטנו שזה לא אתי להעביר את החוו"ד יכול להיות שמאותו השלב לא העברנו..." (עמ'
10, שורה 21). עדות זו מהווה הסבר לטענה לפיה, חוות הדעת בעניינם של התובעים לא
נמצאו בין יתר מסמכי הועדה, כפי שמסר אביה של הנתבעת בתצהירו, (סעיף 15 לתצהיר).
בניגוד לנטען בסיכומי הנתבעת, האמור במכתבה של הגב' נווה מיום 14.12.04 (נספח א'
לתצהיר הנתבעת), אינו מערער את גרסת התובעים אלא תומך בה מאחר ומצוין בו כי
התובעים עברו את תהליך המיון כפי שנקבע על ידי ועדת הקליטה. משמע שאם בדיקה
גרפולוגית היא חלק מתהליך המיון, הרי שהתובעים עמדו בה.
לא מצאתי כי ההפניה לפער הזמנים בין קבלת התובעים למושב, כאמור במכתב מיום
14.12.04, לקבלה מחייבת את מסקנת הנתבעת כי התובעים לא עברו ועדת קבלה. אמנם,
כפי שהעידה הגב' נווה, תוצאות הבדיקה היו מגיעות כשבועיים, שלושה לאחר המבדק
הגרפולוגי, (עמ' 10, שורה 8). עם זאת, בהעדר חוות הדעת עצמה, או עדות מטעם גב' כבירי,
לא ניתן להסיק מסקנות מדוייקות בדבר פרק הזמן שארך לערוך את חוות הדעת
הגרפולוגית. התובעים הצהירו כי שלחו את המכתבים בדואר ובחלוף מספר ימים נשלחה
הקבלה. הנתבעת לא עמדה בנטל להוכיח כי מרווח הזמנים לא איפשר עריכת חוות דעת,
ואין באמור לעיל כדי לשמוט את הבסיס תחת טענות התובעים לעניין זה.
מעבר לכל האמור לעיל, מתצהיר הנתבעת עולה כי מועד קבלת החלטת הועדה נודע לה
לאחר הפרסום נשוא התובענה ומשכך, אין בכך כדי להשליך על טענת "אמת לשעתה". יתכן
ויש בה כדי להעיד על טענת אמת בפרסום, אולם אין בה להעיד על "האמת כפי שהייתה
ידועה בעת הפרסום". שעה שהנתבעת לא טרחה כלל לברר את העובדות שהיו ידועות בזמן
הפרסום, והסתמכה על שיחת חולין בין גב' נווה לאביה לצורך הסקת מסקנות שאינן עולות
מתוכן השיחה הנטענת, שמטה את הקרקע תחת אפשרותה לחסות תחת הגנה זו.



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

- 11 ביחס לחלק השני של המשפט לפיו הזוג - **"...התקבל למושב על סמך קשרים עם אחד**
 12 **מחברי ועדת הקבלה לשעבר..."** הנתבעת טענה כי אף במשפט זה יש לראות משום "אמת
 13 לשעתה" בשל עדות הגב' נווה לפיה הכירה את אמה של התובעת ועבדה עמה במשך
 14 שנתיים- שלוש. בעניין זה, מסרה הגב' נווה כי לא הכירה את התובעים באופן אישי אלא את
 15 אמה של התובעת בלבד, כאשר התובעת הייתה כבת 4 או 5 מאחר ועבדה כמזכירה במחלקת
 16 הרווחה, בה עבדה הגב' נווה. העדה מסרה כי לאחר תקופה זו, לא היה לה קשר עם אם
 17 התובעת וכן הדגישה כי, הקשר עם אם התובעת לא היה רלוונטי לעניין קבלת התובעים
 18 למושב. **"בתוקף תפקידו הציבורי...יש לנו מספיק יושר רציני מקצועי ושיקול דעת..."**
 19 **לנטרל את האספקט הזה...אני חושבת שיכול להיות שבהרכב הועדה אנו לא מושפעים**
 20 **מזה שלפני 15 שנה עבדתי שנתיים עם אמה של התובעת."** (עמ' 8, שורה 21)
 12
 14 מכל המפורט לעיל, אני קובע כי אין די בתשתית הראייתית הנסיבתית שהניחה הנתבעת,
 15 כדי להרים את הנטל להוכחת טענתה לפיה הפרסום היה אמת או "אמת לשעתה".
 15
 21 גם התנאי הנוסף לתחולתה של הגנת אמת הפרסום - הפרסום עוסק בנושא שיש בו "עניין
 22 ציבורי", אינו חל ביחס לחלק זה של הפרסום. בעוד שהאמרה לפיה התובעים **"חיים על**
 23 **חשבון הותיקים..."** – כפי שצוין לעיל, עוסקת בסוגיית המיסים המוניציפאליים הנוגעת
 24 לכלל החברים במושב. האמרה לפיה התובעים הם: **"זוג שהתקבל למושב בדרכים לא**
 25 **מקובלות, לא עבר גרפולוג כמו כולם (התקבל למושב על סמך קשרים עם אחד מחברי ועדת**
 26 **הקבלה לשעבר..."**, אינה קשורה כלל ועיקר לעניין הציבורי.
 22
 28 לא מצאתי כי קטע הפרסום העוסק באופן קבלת התובעים למושב, כשבע שנים טרם
 29 הפרסום, יכול להחשב כפרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש. "פרט הלוואי" הנדון הינו
 30 החלק היחיד בפרסום המהווה לשון הרע. אין הוא קשור מבחינה עניינית ליתר הפרסום.
 31 שעה שהפרט שאינו נכון הינו בליבה של עילת התביעה, אינו יכול להכנס לגדר פרט לוואי.
 32 תכלית הסייג הוא לאפשר פרסום שנכון בעיקרו, אשר מהווה לשון הרע, והחלת ההגנה גם
 33 במקרה בו לא כל פרטי הפרסום היו נכונים. אין סייג זה חל בענייננו.
 29
 30 אשר על כן אין הנתבעת זכאית להגנת אמת בפרסום.
 31
 32 הגנות תום הלב
 36 הנתבעת טוענת כי, היה ויימצא "צל של שמץ" לשון הרע בפרסומה, אזי זכאית היא ליהנות
 37 מהגנת תום הלב לפי סעיף 15 לחוק, בפרט מאחר והפרסום נועד לגנות או להכחיש לשון
 38 הרע שפורסמה קודם לכן. (ס' 15(10) לחוק), זאת לאור העובדה כי לפרסום נשוא תובענה זו,
 39 קדמה הודעה ששלחו התובעים בה ייחסו לועד המושב "סיפורי המעשיות בנוגע למתרחש



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

עושים להם כנפיים ברחבי המושב". לטענת הנתבעת, המילים "סיפורי המעשיות" נאמרו
בלשון "סגי נהור" ומיועדים ליצור רושם בקרב הקורא הסביר כי הועד משקר ביחס
לשימוש בכספים המופקדים בידיו.

לא מצאתי כי הנתבעת זכאית לחסות בצילה של הגנה זו. ראשית מאחר וטענות התובעים
הופנו כלפי ועד המושב ולא כנגד הנתבעת עצמה. לא מצאתי בפרסום התובעים רמיזה
אישית כלפי יו"ר הועד ולא משתמע מהפרסום כי מתייחס הוא אליו. פרסום התובעים אינו
כולל רכיבים עובדתיים שאינם נכונים ומהווה הבעת דיעה מותרת כנגד התנהלות ועד
המושב, וככזה אינו בגדר לשון הרע. ממילא גוף ציבורי דוגמת ועד מושב צריך להיות סובלני
יותר לאמירות פוגעניות כנגד התנהלותו. טענה של "סיפורי מעשיות" כאמור בפרסום, אינה
בגדר לשון הרע במיוחד שלא מיוחס בה, אף לא במשתמע, מעילה בכספים אלא לכל היותר
שימוש בהם לצרכי התושבים הותיקים תוך הזנחת תושבי ההרחבה.

שנית, בהתאם לס' 16(ב)(2) לחוק, חזקה על הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם
הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם
אמת הוא, אם לא. כאמור לעיל, הוכח כי הדברים שפורסמו בנוגע לבדיקה הגרפולוגית
והקבלה על סמך קשרים, לא היו אמת. הנתבעת טענה כי הסתמכה בדבריה על הדברים
ששמעה מפי הגב' נווה. מעבר לכך עובר לפרסום, לא הוכח כי הנתבעת ביצעה בדיקה
ממשית לשם בירור מידת האמת שבפרסומה ועל כן, לא עומדת לה הגנת תום הלב. הנתבעת
לא הבהירה מתי נערכה הבדיקה בתיקי המועמדים בה נמצא המכתב מיום 14.12.04 ולא
הובהר אף מתי נערכה אותה שיחה עם גב' נווה. עולה כי לכל היותר הסתמכה הנתבעת על
מידע חלקי משיחה אקראית ולא טרחה כלל לברר אם יש בסיס לטענותיה כלפי התובעים.

עיון בפרסום כולו מלמד כי שזור הוא בביטויים פוגעניים וביחס מזלזל כלפי התובעים, החל
בתיאור דרך קבלתם למושב, דרך התואר "זוג מוזר" ותיאור היישוב ממנו הגיעו התובעים
כ"נחשב". עולה מהפרסום כולו כי לא נערך בתום לב ומשקף, למרבה הצער, את המתח
הקיים בין תושבי ההרחבה ותושבי המושב הותיקים. עולה מהפרסום כי האחרונים חשים
כי הינם במעמד גבוה יותר מתושבי ההרחבה ואל לתושבי ההרחבה לפקפק בדרכי פעולתם.

לפיכך עולה כי הפרסום לא נעשה בתום לב. מכח אותם נימוקים לא חלה ההגנה של סעיף
15(2) לחוק. יוער כי במקום שמבקשים להשען על ההגנה המסויימת של סעיף 15(10) לא
ניתן להשען גם על הגנה זו.



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

שיעור הפיצוי

15. מהו סכום הפיצוי שיש לפסוק לתובעים בגין פרסום המשפט - "זוג שהתקבל למושב בדרכים לא מקובלות, לא עבר גרפולוג כמו כולם (התקבל למושב על סמך קשרים עם אחד מחברי ועדת הקבלה לשעבר..."
ברע"א 4740/00 לימור אמר נ' אורנה יוסף, פ"ד נה(5) 510,525 (2001) נפסק:
"בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב בית המשפט, בין היתר, בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב והסבל שהיו מנת חלקו, ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא אינדיבידואלית. אין לקבוע "תעריפים". בכל מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו ובהתנהגות הצדדים. אכן, התנהגותו של הניזוק לפני פרסום ולאחריו עשויה להוות אמצעי בעזרתו ניתן לעמוד על נזקו. בדומה, התנהגותו של המזיק אף היא עשויה להשפיע על שיעור הנזק והערכתו. כך, למשל, התנצלות על דברי לשון הרע עשויה להקטין את הנזק שהם גרמו ובכך להשפיע על שיעור הפיצויים (ראו סעיף 19 לחוק). חומרת הפגיעה ברגשותיו של הניזוק ובשמו הטוב, נמדדת לעתים בחומרת מעשיו וביטוייו של המזיק. ודוק: אין בכך פיצוי עונשי. זהו נזק מוגבר המביא לפיצוי מוגבר (aggravated) בשל התנהגות המזיק. כך למשל, מזיק היודע כי דבריו אינם אמת והעושה כל מאמץ בבית המשפט להוכיח את אמיתותם, עשוי לגרום להגברת נזקו של הניזוק, ובכך להגביר את הפיצוי לו הוא יהיה זכאי."

עיון בתשתית הראייתית מעלה כי לא הוכח שהפרסום נעשה בכוונה לפגוע, כאמור בסעיף 7א(ג) לחוק, אלא בתגובה להודעה שפרסמו התובעים. ניתן לקבל את טענת הנתבעת כי מבחינה סובייקטיבית נפגעה בשם אביה מפרסום התובעים וביקשה להגן על שמו הטוב ולכן פרסמה את הדברים, (אם כי, אין בכך כדי להקים לזכותה הגנת תום הלב כמפורט לעיל).

בהתאם למבחנים בהלכה הפסוקה, איני סבור כי יש מקום לפסיקת פיצוי גבוה. התובעים אינם אנשי ציבור ולא עולה כי יש להם מעמד מיוחד בקרב חברי המושב. לא מדובר בפרסום בוטה שיש בו לגרום לתחושות השפלה ועלבון קשים. כמו כן, היקף הפרסום אינו גדול ומשתרע על פני שתי שורות בלבד מתוך כלל הפרסום. מהקשר הפרסום ניתן להניח כי קורא סביר לא יאמין לכל המיוחס לתובעים במכתב ואמינות הפרסום, על פניה אינה גבוהה. מנגד, מאחר ומטרת הפרסום היתה לפגוע במעמדם של התובעים ובזכותם להשמיע קולם במאבק הציבורי סביב תשלום המיסים וייעודם, מהווה נתון זה שיקול להגדלת הפיצוי.

יתרה מכך, התנהלותה הדיונית של הנתבעת רק העצימה את הפגיעה. רק בהודעה מיום 23.12.13, לאחר שהתברר לנתבעת כי אין באפשרותה להוכיח את אמיתות הפרסום, בחרה



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

9 להביע צער בתנאי שהתובעים יתנצלו על מכתבם. אופן ה"התנצלות" ומועדה מלמדים כי
10 מדובר בהתנהגות שהינה חסרת משקל ביחס להיקף הנזק. אין המקרה הנדון מתאים
11 לפסיקת פיצויים סמליים או פיצוי לגנאי בגין התנהגות התובע. גם אם ניתן לקבל את עמדת
12 הנתבעת ביחס לסוגיית תשלום המיסים המקומיים, ולייחס לסרבני התשלום פגם מוסרי או
13 ערכי למרות שנשמכים על פרשנות משפטית לגיטימית, בחרה היא לטעון לגופם של תובעים
14 ולא לגופו של עניין. שעה שבחרה הנתבעת להכניס לויכוח ענייני האשמות חסרות בסיס
15 וזאת כדי לנגח באופן אישי את התובעים ואת זכותם להשמיע קולם, עליה לפצותם בסכום
16 שישקף את מורת הרוח מהתנהלות מעין זו.

10
12 לא מצאתי מקום לחייב את הנתבעת לפרסם התנצלות, ככל שקיימת סמכות לסעד מעין זה,
13 וצד מעוניין רשאי לפרסם את פסק הדין בתפוצת חברי המושב.

13
15 לאור האמור לעיל, אני מחייב את הנתבעת לשלם לתובעים פיצוי בסך 10,000 ₪ נכון למועד
16 פסק הדין.

16
17 בנוסף תשא הנתבעת במלוא הוצאות התובעים ובשכר טרחת עורך דין בסך 5,000 ₪.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28 ניתן היום, ח' אדר ב תשע"ד, 10 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.

29
30 

עידו כפכפי, שופט



בית משפט השלום באשקלון

ת"א 11-11-35570 טדגי ואח' נ' פרוכט

תיק חיצוני:

2

3